

діяльність.

Аналіз психолого-педагогічних досліджень дозволив розглядати організацію самостійної пізнавальної діяльності студентів як педагогічну проблему і зробити висновок про те, що рівень самостійної пізнавальної діяльності – один з основних критеріїв якості підготовки спеціалістів, а ефективність останньої може бути забезпечена за умов спеціальної організації пізнавальної діяльності тих, хто навчається.

Пізнавальна самостійність як сукупність пізнавальних умінь і навичок тих, хто навчається, на думку Н.А. Половнікової, може бути копіювальною (низький рівень) і творчою (високий). Критерієм належності до відповідного рівня вибрано вміння переносити алгоритм розв'язання однієї задачі на іншу (копіювальна самостійність), відтворювати методи інтелектуальної діяльності, здійснювати перенесення способів розв'язання задачі на вихідний матеріал (вибірково-відтворююча самостійність); використовувати нові шляхи розв'язання (творча самостійність).

За Н.А. Голубевою пізнавальна самостійність як поняття, фіксуючи цілісність, системність сформованих у суб'єкта умінь і навичок, визначається ступенем прояву вміння розпізнавати, визначати і вирішувати протиріччя, що виникають у процесі його навчальної діяльності.

Отже, удосконалення системи організації самостійної пізнавальної діяльності студентів буде сприяти поліпшенню якості підготовки майбутніх педагогів.

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ «ЄВРОПИ ЗНАНЬ»

Михайлик А.М., викладач СумДПУ ім. А.С.Макаренка

Професійна компетентність вчителя може розглядатись як своєрідна відповідь на проблемну ситуацію в освіті, що виникла внаслідок протиріччя між необхідністю забезпечити сучасну якість і неможливістю вирішити це завдання традиційним шляхом за рахунок збільшення обсягу інформації, що підлягає засвоєнню школярами.

В якості центрального поняття відновлення та модернізації освітнього процесу виступає поняття «професійна компетентність»

учителя.

Сьогодні визначення поняття ключових компетентностей стосується не тільки питань змісту освіти, воно зачіпає всю соціальну сферу суспільства, яке передбачає формування в молоді певних навичок для життя та діяльності. Саме компетентності розв'язують життєво важливі проблеми, оскільки дозволяють оперувати здобутими у школі знаннями, надають можливість застосовувати їх упродовж всього життя.

Визначення стратегічних напрямів розвитку педагогічної освіти стало пріоритетом діяльності спеціальної групи європейських експертів – "Удосконалення освіти вчителів та інструкторів" (Working group A "Improving the Education of Teachers and Trainers"), яка перш за все сформулювала вимоги до формування спектру компетентностей учителя, зумовлених змінами у політичному, соціальному, культурному, технологічному та економічному житті суспільства.

Експертами визначено три групи нових професійних компетентностей учителя: компетентності у сфері громадянської освіти учнів: готовність до життя в мультикультурному толерантному суспільстві, яке забезпечує рівні можливості для особистісного та професійного розвитку всіх громадян; формування стилю життя з урахуванням вимог збереження стабільного оточуючого середовища; сприяння гендерній рівності в сім'ї, на роботі, у суспільному житті; усвідомлення себе громадянином Європи та виконання функцій, що відповідають такому статусу; готовність до управління власним кар'єрним розвитком тощо; компетентності у сфері розвитку навчальних умінь учнів, необхідних для неперервної освіти в суспільстві знань: мотивація до отримання знань, що виходять за рамки обов'язкової освіти; вміння будувати самостійну навчальну траєкторію; вміння здобувати нову інформацію; комп'ютерна грамотність; креативність та інноваційність; готовність до розв'язання проблем; підприємницькі вміння; комунікативні вміння тощо; встановлення зв'язків між компетентностями, що передбачають вміння укладання нових навчальних програм, та знаннями предмета спеціалізації вчителя.

У позакласній роботі вчитель повинен оволодіти такими компетентностями: укладання нових навчальних програм, участь в організаційному розвитку школи, в розробці нових форм оцінювання знань учнів; вміння співпрацювати з батьками учнів та іншими

соціальними партнерами.

Австрія, яка взяла участь у міжнародному проєкті «DeSeCo», метою якого було визначити ключові компетентності, що впроваджуються в загальноосвітній школі та які відповідають запитам сучасного суспільства, визначилася з переліком основних ключових компетентностей, притаманним цій системі освіти:

- предметна компетентність (subject-matter competence) – можлива в контексті передачі знань і незалежному оперуванні знаннями та їх критичним відбиттям;
- особистісна компетентність (personal competence) – розвиток індивідуальних здібностей і талантів, обізнаність у власних сильних і слабких сторонах, здатність до самоаналізу, динамічні знання;
- соціальна компетентність (social competence) – здатність брати відповідальність, співпраця, ініціатива, активна участь, відкритість до світу та відповідальність за навколишнє середовище, уміння працювати в команді (що охоплює традиційне поняття робочої етики) та здатність спілкуватись;
- методологічна компетентність (methodological competence) – є вимогою для розвитку предметної компетентності, означає гнучкість, самоспрямоване навчання, здатність до незалежного розв'язання проблем, самовизначення.

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ПЕРІОДУ РОЗВИТКУ ДВОМОВНОЇ ОСВІТИ В США

Товчигречка Л. В., викладач СумДПУ ім. А.С.Макаренка

Період з 80-их років ХХ до початку ХХІ століття визначають як дисмісивний період розвитку двомовної освіти в США. Видається доцільним виокремити основні події цього періоду, що мали визначальний вплив на розвиток двомовної освіти США.

З початку 1980-их років почав набирати силу рух проти двомовного навчання, і, хоча в цьому ж році було засновано Бюро двомовної освіти та у справах мов національних меншин, це не покращило загальної ситуації.

У 1981 р. судове рішення у справі Кастанеда проти Пікарда сприяло виокремленню керівного принципу щодо визначення чи відповідає конкретний освітній округ вимогам Закону про двомовну